

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
кафедра мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії**

ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ КОРЕЙСЬКОГО ГУМОРУ

Кваліфікаційна робота
освітнього ступеня «бакалавр»
студентки 4 курсу бакалаврату
освітньої програми
**«Корейська мова і література
та переклад, англійська мова»,**
спеціальність – *В11 Філологія (Східні мови
та літератури (переклад включно)
перша - корейська)*
Вікторія Ігорівна ПРОЦЬ
Науковий керівник:
асис. Йонджін ДЖАН
Рецензент: асис. Михайло КОЗМІН

«Допущено до захисту»

Протокол засідання

кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

протокол №16 від «28» травня 2025 року

завідувач кафедри _____

доц. Наталія ІСАЄВА

**КИЇВ
2025**

АНОТАЦІЯ

Дослідження присвячене вивченню лінгвокультурних особливостей корейського гумору та проблемам його адаптації для україномовного й ширше – іноземного адресата. В умовах стрімкого зростання популярності корейського культурного продукту, зокрема телесеріалів (дорам), розважальних шоу та відеоконтенту, зростає і потреба у глибшому розумінні національної специфіки гумору, що в ньому використовується. Актуальність роботи зумовлена викликами перекладу таких елементів, як мовна гра, культурні алюзії та соціальні референси, які є зрозумілими для корейського глядача, але вимагають адаптації для закордонної аудиторії.

Метою дослідження є аналіз лексичних і стилістичних прийомів, а також культурних референсів, які використовуються в гумористичних жанрах корейського аудіовізуального контенту, для досягнення комічного ефекту, з подальшою метою полегшення їх перекладу й адаптації іноземними перекладачами.

Об'єктом дослідження виступають романтично-комедійні драми та гумористичне телешоу «*Gag Concert*», які мають високу популярність серед корейських та іноземних глядачів. Предметом є мовні засоби створення гумору (передусім омонімія, каламбури, сарказм, іронія), а також соціокультурні аспекти жартів, що розкривають національну ментальність.

У межах роботи проаналізовано три комедійні сцени з епізодів трьох різних дорам та п'ять скетчів із шоу «*Gag Concert*». Аналіз засвідчив, що найбільш характерними засобами гумористичного впливу є іронія, сарказм, слепстік (фізичний гумор), омонімія та мовна гра. Окрему увагу приділено тематиці жартів, яка відображає корейські соціокультурні реалії: родинні стосунки, питання гендерних ролей, міжособистісна комунікація в рамках корпоративної ієрархії.

Результатом дослідження стало окреслення низки перекладацьких стратегій, серед яких — локалізація, уникнення, транскрипція та транслітерація, що дозволяють зберігати комічний ефект при міжкультурному перенесенні контенту.

Теоретична цінність роботи полягає у систематизації гумористичних прийомів у контексті лінгвокультурного підходу, а також у збагаченні перекладознавчих досліджень у сфері аудіовізуального перекладу. Практичне значення полягає у створенні орієнтиру для перекладачів, які працюють із корейськими ЗМІ, зокрема під час адаптації комедійного контенту до іншомовної аудиторії.

Ключові слова: гумор, комедія, корейські жарти, мовні прийоми, культурний аспект, перекладацькі прийоми, переклад гумору

ABSTRACT

This study is dedicated to the examination of the linguocultural features of Korean humor and the challenges of its adaptation for a Ukrainian-speaking and, more broadly, international audience. In light of the rapidly growing popularity of Korean cultural products—particularly television dramas (K-dramas), entertainment shows, and online video content—there is an increasing need for a deeper understanding of the national specificity of humor embedded in such media. The relevance of this research stems from the difficulties in translating elements such as wordplay, cultural allusions, and social references, which are readily understood by Korean audiences but require adaptation for foreign viewers.

The aim of the study is to analyze lexical and stylistic devices, as well as cultural references employed in humorous genres of Korean audiovisual content, to identify how comedic effect is achieved and to facilitate their effective translation and adaptation by foreign translators.

The object of this research comprises romantic comedy dramas and the well-known Korean comedy show «*Gag Concert*», both of which enjoy high popularity among domestic and international audiences. The subject includes linguistic means of humor creation—particularly homonymy, puns, sarcasm, and irony—as well as the sociocultural aspects of jokes that reflect Korean national identity and worldview.

The research involved an analysis of three comedic scenes from three different dramas and five sketches from «*Gag Concert*». The findings reveal that the most characteristic techniques of Korean humor include irony, sarcasm, slapstick (physical comedy), homonymy, and language play. Special attention was given to the thematic content of jokes, which often reflect Korean sociocultural realities such as family dynamics, gender role inversion, and interpersonal communication within workplace hierarchies.

As a result of the study, several translation strategies were proposed, including localization, omission, transcription, and transliteration—each enabling the preservation of the humorous effect during cross-cultural content transfer.

The theoretical value of this research lies in the systematization of humorous techniques within the framework of a linguocultural approach and its contribution to the field of translation studies, particularly audiovisual translation. The practical significance consists in offering guidance for translators working with Korean media, especially in the context of adapting comedic content for foreign audiences.

Keywords: *humor, comedy, Korean jokes, language techniques, cultural aspects, translation strategies, humor translation*

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	1
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ГУМОРУ В ЛІНГВОКУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ	11
1.1. Поняття гумору в лінгвістиці та культурології	11
1.2. Лінгвокультурологічний підхід до аналізу гумору	14
1.3. Класифікація видів гумору: мовний, культурний, ситуативний аспекти	17
1.4. Особливості гумору в міжкультурній комунікації	19
Висновки до першого розділу	23
РОЗДІЛ 2. НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА КОРЕЙСЬКОГО ГУМОРУ	25
2.1. Історико-культурні передумови формування гумористичної традиції в Кореї	25
2.2. Основні теми та мотиви корейського гумору: відображення цінностей та традицій	28
2.3. Мовні засоби вираження гумору в корейській мові	30
Висновки до другого розділу	35
РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ КОРЕЙСЬКОГО ГУМОРУ У ЗМІ ТА ПОПУЛЯРНІЙ КУЛЬТУРІ	37
3.1. Аналіз гумористичних елементів у корейських телевізійних шоу (на прикладі шоу «Gag Concert»)	37
3.2. Особливості гумору в корейських серіалах	43
3.3. Рецепція корейського гумору іноземною аудиторією: переклад та труднощі стратегії адаптації	45

Висновки до третього розділу	48
ВИСНОВКИ.....	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	53

ВСТУП

Сучасний корейський медіапростір є надзвичайно багатограним і представлений продукцією різних жанрів — від мелодрам і трилерів до реаліті-шоу та комедій. Серед них вагоме місце займає саме комедія, яка, попри свою культурну специфіку, стрімко здобуває популярність не лише в самій Кореї, а й за її межами. Окреме захоплення гумористичним контентом спостерігається і серед українських глядачів, особливо в останні роки — на тлі зростання інтересу до корейської культури загалом. Корейський гумор часто базується на грі слів, соціальних алюзіях, культурних кодах, які не завжди є зрозумілими іноземному глядачеві без відповідного бекграунду. Проте, саме ці особливості й роблять його унікальним.

Актуальність дослідження лінгвокультурних аспектів корейського гумору зумовлена необхідністю адекватного його перекладу й адаптації для україномовної аудиторії. Глибше розуміння мовних і культурних прийомів, на яких базуються жарти, сприяє не лише ефективнішому перекладу, а й розширенню уявлення про іншу культуру через її гумор — як один із найяскравіших індикаторів ментальності.

Аналіз комічного в контексті корейських медіа дозволяє дослідити, як саме функціонує мова в жартах, які лінгвістичні інструменти використовуються для створення гумористичного ефекту, і як ці інструменти співвідносяться з соціокультурними особливостями. Таким чином, дослідження теми є внеском у розвиток міжкультурної комунікації, що особливо актуально в добу глобалізації та культурного діалогу.

Об'єктом дослідження є корейські популярні медіа-продукти, зокрема комедійне телешоу «*Gag Concert*» та романтично-комедійні дорами, які містять гумористичні елементи.

Предметом дослідження виступає лексика, що використовується в корейських жартах у медіапродуктах, зокрема фразеологізми, ідіоми, мовна гра, а також культурні алюзії, що несуть важливе смислове навантаження.

Метою роботи є виявлення та аналіз основних мовних (передусім лексичних) і культурних прийомів, які використовуються в корейському гуморі для досягнення комічного ефекту, а також окреслення шляхів їх ефективного перекладу українською мовою для забезпечення повноцінного сприйняття іноземною аудиторією.

Завдання дослідження:

- проаналізувати теоретичні засади гумору як лінгвістичного та культурного явища;
- окреслити специфіку корейського гумору: історичний розвиток, тематику, мовні й культурні особливості, що формують національну гумористичну традицію;
- дослідити вживання мовних прийомів та культурних алюзій на прикладі конкретних епізодів із корейських шоу та дорам;
- розглянути перекладацькі стратегії передачі гумору та труднощі, з якими стикаються перекладачі.

Дослідження базується **на матеріалах** обраних корейських телепрограм, дорам, інтернет-жартів, що перебувають у вільному доступі, а також на відповідній науковій і методичній літературі.

Методи дослідження, що застосовуються в роботі, включають описовий метод — для огляду мовного матеріалу та фіксації лінгвістичних і культурних особливостей гумору; аналітичний — для опрацювання наукових джерел та

конкретних прикладів із медіаконтенту; а також порівняльний — для виявлення специфіки гумору та перекладацьких рішень у міжкультурному контексті.

Застосування зазначених методів дозволить ґрунтовно дослідити лінгвокультурні особливості корейського гумору, окреслити його функціонування в медіа, а також сприяти вдосконаленню підходів до перекладу та адаптації комедійного контенту для іноземної аудиторії — зокрема української.

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і списку використаних джерел.

У **першому розділі** розглядаються:

- поняття гумору з лінгвістичної та культурологічної перспектив;
- класифікація гумору за мовними, культурними та ситуаційними критеріями;
- основні теорії гумору;
- вплив гумору на міжкультурну комунікацію.

Другий розділ присвячено аналізу особливостей саме корейського гумору: його історичний розвиток, тематичне наповнення, культурні коди та типові мовні засоби створення комічного ефекту.

У **третьому розділі** проводиться практичний аналіз обраного медіаконтенту («*Gag Concert*» та дорам) з метою виявлення й підтвердження теоретичних положень. Окрема увага приділяється перекладацьким стратегіям і труднощам, які виникають при передачі гумору в іншомовному контексті.

Особливий акцент у дослідженні зроблено на лексиці, мовних прийомах і культурних алюзіях, що формують комічний ефект. Їх глибоке вивчення дозволить не лише краще зрозуміти специфіку корейського гумору, а й підвищити якість його перекладу та адаптації для іноземних реципієнтів. Таким чином, робота сприяє розширенню знань про азійський гумор загалом і корейський зокрема, поглиблюючи міжкультурне розуміння та професійний рівень перекладацької практики.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ГУМОРУ В ЛІНГВОКУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ

1.1. Поняття гумору в лінгвістиці та культурології

Гумор — це явище, що охоплює значну частину людського життя: від тривіальних щоденних ситуацій до медіапродуктів, якими ми себе оточуємо. Але що конкретно криється за таким широким поняттям, як гумор? Можна просто визначити його як те, що викликає реакцію сміху, однак при розгляді з різних аспектів ми бачимо, що гумор набуває нових форм і значень. Цим питанням займались дослідники різних галузей — філософії, мовознавства, психології тощо — намагаючись узагальнити явище комічного. У цій роботі розглядатиметься гумор з позицій лінгвістики та культурології.

Про гумор у межах гуманітарних наук, зокрема, пише дослідник Віталій Жугай у своїй статті: «Підсумовуючи дослідження, теорії на пояснення гумору можна класифікувати за трьома основними категоріями: теорії переваги (ворожнечі), теорії звільнення, теорії невідповідності» [Жугай 2021, с.140]. Таким чином, він виокремлює три головні способи пояснення гумору та детально їх описує, спираючись на попередників. У контексті лінгвістики нас цікавить передусім теорія невідповідності, яка нині є однією з найпопулярніших і найбільш вживаних у цій сфері. Автор визначає гумор у цьому аспекті як текст, що повністю або частково збігається з іншими скриптами, або ж прямо їм суперечить, тобто такий, що відрізняється від семантичних стандартів і не відповідає очікуваній реальності.

Детальніше про комічне у лінгвістиці пише дослідник Сальваторе Аттардо, який у співпраці з колегами розробив теорії семантичного та вербального гумору. Теорія невідповідності тісно пов'язана з теорією скриптів, згаданою вище. У цьому контексті скрипт — це певна модель поведінки, і коли ця модель порушується, виникає гумористичний ефект через несподіваність. Звертаючись

до праці Аттардо «Лінгвістичні теорії гумору», варто згадати, що він виділяє шість чинників, необхідних для досягнення комічного ефекту, об'єднаних у концепцію GTVN (General Theory of Verbal Humor). Серед них: протилежність скрипта, логічний механізм, ціль, наративна стратегія, мова та ситуація.

Аттардо зазначає: «протилежність скрипта є, мабуть, найбільш абстрактним критерієм (можливо ділячи місце з мовою), що приймається як факт того, що семантична теорія гумору повинна об'єднати всі 6 критеріїв у цьому одному...» [Attardo 1994, с.226, тут і далі переклад наш]. Тим самим він підкреслює важливість теорії скриптів та невідповідності. Водночас необхідно враховувати, що очікувані дії змінюються залежно від соціально-історичного контексту та культурного середовища, в якому створюється гумористичний продукт.

Логічний механізм визначає спосіб, у який поєднані елементи жарту. Це може бути як коротке поєднання протилежних понять (наприклад, оксюморон), так і складніші конструкції. Для їх розуміння необхідний певний досвід або фонове знання.

Критерій цілі вказує, на кого спрямований жарт. Тут актуалізується інформація про стереотипи, пов'язані з певними соціальними групами. Неагресивні жарти, що не висміюють нікого, у цьому контексті розглядаються як другорядні. Важливо враховувати і правдивість чи неправдивість гумору щодо певної групи людей.

Наративна стратегія передбачає, що жарт повинен бути структурований у певну наративну форму — від найпростішого діалогу до розгорнутої історії. Наратив часто порівнюють із жанром. І хоча між ними є схожість, це не тотожні поняття. Жанрова класифікація гумору поєднує індуктивний і дедуктивний підходи, однак обом бракує деталізації для повного опису гумору.

Мовний чинник охоплює все, що стосується вербалізації гумору: вибір слів, їхнє розташування, стиль, ритм тощо. Аттардо наголошує на важливості

перефразування, адже мова багатогранна і дозволяє висловити одну й ту саму думку різними способами без втрати змісту. Цей аспект також важливий у процесі перекладу, де слід враховувати культурні та соціальні особливості як реципієнта, так і адресанта. Особливо важливим є розміщення головної ідеї у жарті — саме від його логічної побудови залежить досягнення комічного ефекту.

Ситуативний чинник підкреслює важливість контексту, в якому подається жарт. Жарти можуть бути прив'язані до конкретних ситуацій, подій, осіб або існувати у більш узагальненій формі. Важливо, щоб ситуація, в якій жарт використовується, була відповідною — лише тоді виникне сміх, а не збентеження.

Отже, об'єднуючи всі шість чинників та опираючись на теорію невідповідності, можна зробити висновок, що з лінгвістичної точки зору текст стає гумористичним лише за дотримання відповідної структури й умов.

Щодо **культурологічного аспекту**, гумор розглядається як соціокультурний конструкт, у якому попередній досвід індивіда відіграє ключову роль у формуванні сприйняття комічного. Гумор у цьому розумінні виконує об'єднуючу функцію для певної групи людей — національної, професійної, регіональної тощо. Це означає, що те, що смішно для однієї соціокультурної групи, не обов'язково викликатиме аналогічну реакцію в іншій. «Кожна мова відображає певний спосіб концептуалізації навколишнього світу. Кожна нація має свої усталені погляди на навколишні речі та представників іншої культури», — до таких висновків дійшли казахстанські дослідниці на чолі з Іссаковою Сабірою [Issakova та інші 2023, с.44]. У їхній спільній статті розглядається стереотипний етнічний гумор, зокрема приклад із сучасної південнокорейської культури: тут часто висміюють західних дівчат, які приїжджають до Кореї в пошуках романтичних стосунків, не знаючи культури й виставляючи себе як “кореабу”. Вони формують уявлення про партнерів за образами з дорам, отримуючи натомість зовсім іншу реальність [Інтернет джерело].

У своїй книзі Гайслайнд Куйперс також пише, що жарти й гумор — це «реакція на попередні події» [Kuipers 2006, ст. 23], що знову підкреслює важливість досвіду і знання контексту. Автор акцентує увагу на поділі гумору за соціальними класами, віковими категоріями та стилістичними уподобаннями — це маркери, які допомагають зрозуміти цільову аудиторію. У випадку націй і етнічностей ці відмінності ще більш помітні. Гумор, таким чином, виступає своєрідним соціокультурним кордоном: кожна культура формує свої способи створення і сприйняття жартів, що можуть як об'єднувати, так і розділяти суспільство.

У підсумку можна сказати, що **лінгвістичні та культурологічні аспекти гумору тісно взаємопов'язані**: культура формує нашу мову і спосіб її використання, а мова — форму подачі комічного і сприйняття реальності. У лінгвокультурологічному контексті гумор можна визначити як **лінгвістичний текст, що містить елемент невідповідності скриптів і є зрозумілим для групи індивідів зі спільним або подібним соціокультурним досвідом**.

1.2 Лінгвокультурологічний підхід до аналізу гумору

Лінгвокультурологія — це міждисциплінарна наука, котра досліджує взаємозв'язок і взаємодію мови та культури. Як уже зазначалося раніше, лінгвокультурні традиції активно сприяють формуванню гумору, характерного для певного етносу, народу чи соціокультурного середовища. Цей підхід дозволяє глибше проаналізувати те, які саме мовні засоби використовуються в гумористичних висловлюваннях певного соціуму, а також яке культурне підґрунтя, тобто які символи, стереотипи, цінності чи колективні уявлення закладаються в основі жартів. Розуміння визначення гумору як такого полегшує аналіз його реалізації в межах лінгвокультурного контексту.

З лінгвістичної точки зору гумор виявляється через іронію, сатиру, сарказм, навмисні мовні помилки, перебільшення (гіперболи) та інші мовні прийоми, що водночас можуть бути тісно пов'язані з певними культурними кодами. «Омовлення гумору відбувається шляхом використання адаптивних мовних одиниць», — зазначає у своїй праці Кобякова І. [Кобякова 2008, с. 44]. У цьому твердженні підкреслюється важливість пристосування мовних форм до певного культурного контексту або соціального досвіду. Як і в інших підходах до аналізу гумору, тут проявляється роль попереднього досвіду — посилення на знані події, соціальні явища, культурні архетипи або усталені уявлення, зрозумілі для певної мовної спільноти. Дослідниця також наголошує на динамічному характері гумору: з плином часу зміст комічного змінюється, і те, що здавалося смішним у певному історичному чи соціальному контексті, може втратити свою актуальність для наступних поколінь. Це означає, що аналіз гумористичного тексту має враховувати як мовні засоби, так і особливості культурного середовища, в якому цей текст створено або сприймається.

Занурюючись глибше в аналіз, важливо зрозуміти значення і функцію конкретних гумористичних прийомів. На прикладі англійського художнього тексту різні прийоми аналізує Шевчук О. у своїй науковій статті. Там, зокрема, дослідниця описує, що гротеск у гуморі може реалізовуватись двома шляхами: або через поєднання вигаданого та реального, створюючи химерний комічний ефект, або ж через доведення певного явища чи персонажа до абсурду чи крайнощі задля акцентування уваги на смішному. У цьому сенсі гротеск наближається до гіперболи — надмірного перебільшення, що викликає сміх саме за рахунок своєї невідповідності нормі чи очікуванням. [Шевчук 2022 с.116]

Ще одним поширеним лінгвокультурним прийомом у гуморі є пародія. Вона може набувати форми прямого копіювання манери поведінки, мови чи зовнішності певної особи, або ж виступати стилістично обіграною реконструкцією подій, насиченою перебільшеннями, умовним пафосом, або ж сатиричною критикою. Часто пафос у пародіях перетинається з сарказмом —

формою гострої критики, замаскованої під жарт, котра зазвичай містить приховану образу або іронічний натяк.

Не менш важливим лінгвістичним прийомом є іронія, яка часто реалізується через мовну гру, повторювані вислови, специфічні комічні характеристики персонажів, а також через так звані «каламбури» — багатозначні слова або фрази, що викликають комічний ефект через семантичну двозначність. Усе це є проявом невідповідності між сказаним і дійсним, що, відповідно до згаданих раніше теорій, є базовим джерелом гумору.

У корейському гуморі, як приклад, найбільш часто використовуваними прийомами є гіперболізація та пародія, особливо у ставленні до популярних медійних персон — айдолів, акторів тощо. Особливої популярності набули пародії на так званих «хлопців із Хонде» у платформі TikTok, зокрема контент, створений кріейтором Sean Solo. У цих відео висміюється шаблонна поведінка молодих чоловіків, що намагаються загравати з іноземками в популярному молодіжному районі Сеула. Комічний ефект досягається через вдале використання стереотипів — від одягу, манери розмови, до акценту, котрий автор пародії навмисно спотворює. Метою таких гумористичних відео є не лише розважання, а й своєрідне застереження для дівчат, що приїжджають до Кореї, аби уникнути наївних сподівань чи небажаних ситуацій.

Отже, щоб дослідити гумор з лінгвокультурологічної точки зору, потрібно враховувати два ключові аспекти: по-перше, культуру реципієнта й адресанта — їхній світогляд, життєвий досвід, соціальні теми, які викликають сміх; по-друге — особливості мови, якою цей гумор виражений, включаючи прийоми, що переважають у певному мовному середовищі. Окрім розуміння менталітету мовної спільноти, слід звертати увагу на значення слів, фразеологізми, мовні структури, що несуть у собі комічне навантаження. Саме через поєднання мовних і культурних чинників формується загальна картина гумористичного тексту, його смислових і стилістичних патернів, що дає змогу не лише його зрозуміти, а й адекватно інтерпретувати.

1.3. Класифікація видів гумору: мовний, культурний, ситуативний аспекти

Відповідно до того, які прийоми використовуються, на яку аудиторію спрямовано гумористичне висловлювання та в яких обставинах воно реалізується, гумор поділяється на мовний, культурний та ситуативний. Розуміння цієї класифікації є важливим для того, щоб правильно спрямовувати гумористичні сили на глядача або читача й досягати головної мети – створення комічного ефекту та викликання сміху.

У попередньому підпункті вже було зазначено, що в лінгвістичному аспекті гумор проявляється через різноманітні мовні прийоми. Ці прийоми можна розглядати не лише як інструменти аналізу, а й як самостійну класифікацію. Деякі дослідники також трактують загальну теорію вербального гумору (GTVH) як окремий підхід до класифікації. З точки зору лінгвістики, гумор класифікується наступним чином:

1. **Гра слів (парономазія)** – базується на експериментах із семантикою, зокрема багатозначністю, омонімією, антонімією тощо. Такий прийом часто зустрічається в корейських “батьківських жартах” (англ. *dad jokes*), які ґрунтуються на простих, але дотепних каламбурах. Наприклад, у соцмережі “Reddit” можна знайти такий жарт:

Як утекти від ведмедя? Перевернути його та пройти крізь нього. (Тут використано гру слів із корейським словом – "ведмідь", яке при зворотному написанні перетворюється на – "двері", створюючи несподіваний комічний ефект.) [Інтернет джерело]

2. **Мовна гра** – ще один ефективний прийом, що досягається за рахунок утворення нових слів (морфологічні трансформації) або ж через синтаксичні перетворення, які змінюють звичний порядок елементів у реченні.

3. **Алогiзм i нонсенс** – прийоми, що порушують логiку висловлювання. Такi вислови свiдомо позбавленi змiсту або мiстять внутрiшню суперечнiсть, завдяки чому й досягається ефект несподiванки та смiху.

Для класифiкацiї гумору у культурному ключi доцiльно звернутись до працi Юлiї Карачун та Вiкторiї Боян. Розумiння соцiокультурного контексту певної групи людей є необхідним для адекватного сприйняття їхнiх жартiв. Саме в цьому полягає культурна класифiкацiя гумору. Дослiдницi зазначають: «Гумор загалом характеризується саме емоцiйним аспектом. Іншими словами, це тенденцiя певного когнiтивного досвiду викликати смiх i забезпечувати розвагу. Бiльше того, ми повиннi пам'ятати, що люди рiзного вiку i культур реагують на гумор по-рiзному, оскiльки бiльшiсть здатнi вiдчувати гумор, тобто розважатися, смiятися або посмiхатися над чимось смiшним, тому вважається, що однi мають почуття гумору, а iншi – нi». [Карачун, Боян 2023, с.125]

Спираючись на цю iдею, авторки видiляють такi пiдвиди гумору в межах культурного аспекту:

- **Афiлактивний гумор** – анекдоти та жарти на теми, якi є зрозумiлими й дотичними до загального досвiду соцiуму. Він виконує об'єднавчу функцiю, сприяючи формуванню почуття спiльностi й позитивного емоцiйного фону.
- **Самопiдтримуючий гумор** – здатнiсть iндивiда посмiятися над собою в момент невдачi або прикрої ситуацiї. Такий гумор виконує терапевтичну функцiю, допомагаючи впоратись зi стресом або нiяковiстю.
- **Самознищуючий гумор** – тип гумору, в якому людина свiдомо себе принижує, створюючи iлюзiю контролю над власними слабкостями. Часто використовується як захисний механiзм.

- **Агресивний гумор** – найбільш жорсткий тип, що передбачає образливість, насмішки, приниження або навіть вербальні напади. Йому притаманні елементи сатири, сарказму і чорного гумору, а також характерна деструктивна функція. [Карачун, Боян 2023, с.126]

Коли ж мова йде про ситуативну класифікацію гумору, варто згадати теорію невідповідності, яка пояснює, що сміх виникає тоді, коли поведінка або висловлювання персонажа не відповідає очікуваному сценарію ("скрипту"). Ситуативний гумор поділяється відповідно до умов, у яких формується комічний ефект. Сюди ж належить **поведінковий гумор**, який базується на нетиповій для ситуації міміці, жестах, рухах.

Також існує **комунікаційний гумор**, що ґрунтується на непорозумінні між учасниками комунікації. Найчастіше він виявляється у театрі, серіалах або кінокомедіях. Тут активно використовуються мовні засоби: каламбури, неправильне використання ідіом, фразеологізмів, або просто окремих слів, що породжує комічний ефект.

1.4. Особливості гумору в міжкультурній комунікації

Міжкультурний підхід до дослідження гумору розпочався ще у вісімдесятих роках минулого століття. «Наріжним каменем у процесі перекладу гумору є той факт, що гумор нерозривно прив'язаний до культури, тож процес перекладу, хоч і є в першу чергу мовною діяльністю, однак включає при цьому і переніс ряду екстралінгвістичних рис, притаманних вихідній культурі», – зазначає дослідниця Підгрушна О. [Підгрушна 2015, с.1].

З цього стає зрозуміло, що гумор відіграє важливу роль як у розумінні певної культури, так і в комунікації між представниками різних груп із різним соціокультурним досвідом. Як уже згадувалося раніше, гумор може виступати межовим явищем між спільнотами, але водночас він є надзвичайно

об'єднувальною силою. Незважаючи на те, що існує безліч тем, які люди сприймають по-різному, є й загальнолюдські досвіди, які дозволяють різним групам жартувати та сміятися разом.

Дослідник Камія Ошіма також звертає увагу на важливий аспект: «Гумор – це навичка спілкування. Для того, щоб створити жарт і зрозуміти жарт, потрібен певний обсяг знань про мову і культурну компетенцію. Такі навички та знання також необхідні для ефективної міжкультурної комунікації». [Oshima 2018, с.207]

Посилаючись на попередніх дослідників, він підкреслює, що гумор допомагає суспільству ставати ментально гнучкішим і краще сприймати неочікувані або «дивні» речі. Гумор у міжкультурній комунікації дає змогу розширити світогляд і глибше дослідити життя інших – їхній менталітет, традиції, соціальні ролі. Він сприяє кращій адаптації до незнайомого середовища, знижує соціальну напругу і створює атмосферу довіри. Через гумор іноземна мова сприймається легше, адже такий спосіб подачі інформації є ненав'язливим.

Слід також враховувати, що в межах однієї країни існує багато соціальних груп, чий гумор може суттєво відрізнятись – залежно від віку, статі, професії тощо.

Гумор у міжкультурній комунікації досліджується за допомогою чотирьох вимірів, що становлять основу якісної взаємодії між представниками різних культур:

Перший вимір – це взаємини між спікером і реципієнтом, оскільки будь-яка комічна ситуація передбачає наявність обох сторін. Тут гумор виконує функцію розваги. Для досягнення ефекту обидва учасники мають мати хоча б частково схожий досвід. Іноді в ситуації може брати участь і третя сторона.

Другий вимір – мова. Усі учасники повинні розуміти мову комунікації, аби сприймати гру слів, інтонації, звукові ефекти, відсилання до подій чи об'єктів, а також загальну логіку комічної ситуації.

Третій важливий фактор – прагматичні функції гумору, оскільки цілі можуть бути різними. Найчастіше це – підтримка відносин між учасниками комунікації, що й забезпечує її ефективність. Водночас гумор може виступати як самозахисний механізм у стресових умовах.

Четвертий вимір – взаємодія. Тут важливо враховувати, як саме був використаний гумор: як ініціативний акт, як реакція на попередню репліку, чи, можливо, комунікація з самого початку велася у жартівливому ключі.

Отже, гумор у міжкультурній комунікації означає, що в ситуації беруть участь як мінімум двоє осіб із різним соціокультурним походженням. Відповідно, можуть бути два результати: або відбувається взаєморозуміння на основі спільної мови, або виникає непорозуміння через нестачу мовної чи культурної компетентності хоча б в одного з учасників. У таких випадках мовна спроможність виходить на перший план, тоді як культурний досвід стає вторинним. Для ефективної комунікації необхідна комбінація обох чинників – мови й соціокультурних знань.

Це особливо актуально для країн із суттєвими культурними відмінностями, таких як Південна Корея та Україна. Якщо український гумор часто ґрунтується на іронії, сарказмі та гіперболізації, то корейський – більш шумний, хаотичний і нетиповий для нашого сприйняття. У цьому випадку надзвичайно важливою стає роль перекладача – як у живій розмові, так і в медіапродуктах (серіали, шоу тощо). Перекладач має забезпечити якісну міжкультурну взаємодію між адресантами й реципієнтами гумору в обидві сторони. Для цього потрібне глибоке розуміння обох культур та висока адаптивність, особливо коли йдеться про мовні прийоми.

Недостатні мовні навички можуть призвести не лише до відсутності очікуваного комічного ефекту, а й до погіршення загальної атмосфери спілкування. Незнання культурного етикету або особливостей менталітету здатне спричинити нерозуміння й навіть конфлікти між представниками різних культур.

Саме тому розуміння гумору відіграє ключову роль у міжкультурній комунікації, сприяючи глобалізації світової культури та зближенню різних соціальних і етнічних груп.

Висновки до першого розділу

Підсумовуючи, можемо стверджувати, що гумор є складним багатогранним явищем, яке цікавило науковців з різних галузей — від філософії до лінгвістики — впродовж століть. У першому розділі було розглянуто ключові теорії гумору, зокрема теорію невідповідності скриптів Сальваторе Атттардо, яка лягла в основу більш розгорнутої Загальної теорії вербального гумору (GTVH). Ця теорія дала змогу структурувати гумористичні висловлювання за шістьма категоріями, пояснюючи механізм створення комічного ефекту.

З лінгвістичної точки зору гумор реалізується через мовні засоби — гру слів, омонімію, іронію, інтонаційні особливості тощо. Комічний ефект досягається також через тропи (гіпербола, гротеск, пародія), які активно використовуються у різних культурах, зокрема й у сучасному корейському медіапросторі. Проте мовна форма гумору не є самодостатньою — важливим є також соціокультурний контекст, адже гумор без розуміння культурного фону часто втрачає свій ефект.

Важливе місце у дослідженні гумору займає міжкультурна комунікація. Гумор може як сприяти налагодженню міжособистісних контактів між представниками різних культур, так і створювати бар'єри у разі нерозуміння. Як зазначає Підгрушна О., гумор нерозривно пов'язаний із культурою, а його переклад включає не лише мовні, а й екстралінгвістичні елементи. Водночас дослідник Камія Ошіма підкреслює, що гумор є навичкою спілкування, яка вимагає мовної та культурної компетентності, що є надзвичайно важливим у процесі міжкультурного діалогу.

У підрозділі 1.4 було окреслено чотири основні виміри міжкультурного гумору: взаємодія між спікером і реципієнтом, мовний фактор, прагматичні функції гумору та контекст взаємодії. Їх урахування дозволяє краще зрозуміти механізм гумористичної комунікації між представниками різних культур. На

прикладі України та Південної Кореї було показано, як відмінності у формах та стилях гумору можуть створювати виклики, які успішно долаються завдяки перекладу та культурній адаптації.

Отже, гумор — це не лише засіб викликати сміх, а й потужний інструмент соціокультурної взаємодії. Його ефективність значною мірою залежить від здатності учасників комунікації розуміти мовні особливості та культурні реалії один одного. За умов наявності мінімальних мовних компетенцій та відкритості до іншого досвіду, гумор здатен об'єднувати, сприяти взаєморозумінню, розряджати соціальну напругу і будувати мости між культурами у глобалізованому світі.

РОЗДІЛ 2. НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА КОРЕЙСЬКОГО ГУМОРУ

2.1. Історико-культурні передумови формування гумористичної традиції в Кореї

Серед великої спадщини, яку залишили по собі предки, почуття гумору безперечно є однією з найцінніших духовних рис. Воно не лише допомагало долати складнощі повсякденного життя, що супроводжувалося іноземними вторгненнями та соціальною нестабільністю, а й стало важливим мотивом у мистецтві та літературі: «З одного боку, воно давало силу переносити суворе життя, пов'язане з частими іноземними навалами та соціальним абсурдом, а з іншого — стало невід'ємним мотивом літературних та мистецьких творів» [Нап 2004, с.69].

З огляду на тисячолітню історію Кореї, гумористична традиція бере свій початок ще в давнину. На формування її специфіки вплинула низка чинників — від географічного розташування країни до провідних релігійно-філософських систем. Конфуціанство, буддизм і даосизм суттєво вплинули на формування менталітету, а отже — і на характер гумору, який і сьогодні несе на собі відбиток цих світоглядних традицій. Під тиском випробувань, як-от війни, кризи та окупації, корейський народ зберігав життєлюбність, а гумор став для нього способом подолання страхів і вираження незгоди. У різні періоди історії комічні елементи виконували не лише розважальну функцію, а й слугували формою спротиву — як проти внутрішньої несправедливості, так і зовнішнього гніту.

Як зазначено у Вікіпедії, усна традиція в Кореї передувала письму, що зумовлено способом передачі знань — через легенди, міфи, пісні та ритуали. Саме тому в давні часи гумор, як і інші форми мистецтва, існував переважно в усній формі, часто в рамках релігійних дійств, ритуалів і традиційних танців. Зі впровадженням письма — спочатку на основі китайських ієрогліфів, а згодом і

завдяки створенню корейського алфавіту хангиль у 1446 році — гумористичні твори поступово переходять у письмову форму.

Найдавнішою з відомих письмових гумористичних пам'яток є збірка **고금소총 (Когимсочон)** епохи Чосон. Вона має велику художню цінність і відображає культурні особливості та духовний стан суспільства того часу: «Суспільні розповіді у своїй композиційній структурі передають надзвичайну художню цінність як записи живих душ минулого, дозволяючи пізнати стару культуру та якості, що виходять за межі обмежень реальності» [Гу 2019, ст. 44, переклад з корейської]. Перше видання збірки вийшло 1959 року анонімно з неповним набором історій, однак згодом колекцію було доповнено. У 2008 році опубліковано повну версію — 822 історії, подані в 11 антологіях китайською та з перекладом на хангиль. Одна з історій про вченого-аристократа, який замовив у монаха книги, щоб підкладати їх як подушку замість незручних храмових — яскравий приклад ефекту неочікуваності, що відповідає теорії невідповідності скриптів і викликає сміх у реципієнта. [Інтернет джерело]

З часом елементи гумору активно увійшли до театральних-танцювальних вистав. Традиційні форми, як-от **탈춤 (тальчум)** — маскові вистави, та **пансорі** — музично-оповідальні перформанси, — стали майданчиком для соціальної сатири, що розкривала тогочасну дійсність. Тальчум, який спочатку виконувався в селах, містив у собі гостру сатиру на знатних і владних осіб. Місцеві чиновники (янбани) спершу мали погоджувати вистави, однак з розвитком міст у пізньому періоді Чосон з'явилися мандрівні трупи, що виконували вистави в містах незалежно від дозволів, критикуючи панівний клас. Ця традиція припинилась у 1930-х роках через японську окупацію і була відроджена у 1970-х. Хоча сучасні тальчум і тальнорі дещо відрізняються від історичних, вони зберігають культурну цінність і занесені до нематеріальної спадщини ЮНЕСКО. [Інтернет джерело]

Ключовими особливостями тальчум були використання масок — що забезпечувало анонімність виконавців — та сатиричне висміювання еліти. У репліках часто застосовувались вульгаризми, каламбури й гра слів. Наприклад, у діалозі між простолюдином і аристократом звучить фраза: *양반인지, 좃반인지*, де слово *양반* («аристократ») замінюється подібним за звучанням, але вульгарним *좃반*. Інший приклад — *허리꺅어 절 반인지*, де йдеться про «зігнутий поперек» і «половину поклону», натякаючи на неповагу. Також сатиру видно у рядках: *"말뚝아 꿀뚝아 받가운데 최뚝아 오뉴월에 밀뚝아 잔대뚝아 메뚝아..."*, де гра зі словами *"뚝"* висміює безглуздість представників вищого класу. Відмінністю від західного театру була активна участь глядача у виставі, що робило її живою і спільнотворчою.

У пансорі, що поєднує музику, спів і оповідь, також зберігався гумористичний елемент. На відміну від тальчум, пансорі з XVIII століття отримав підтримку з боку аристократії. Вистави адаптувались під її смаки, тож публіка вже не брала активної участі, а гумор відійшов на другий план. Попри це, пансорі залишився цінною частиною національної культури, особливо як форма збереження ідентичності в період японської окупації. Сьогодні цей жанр знову набирає популярності завдяки сучасним інтерпретаціям.

Корейський гумор формувався під впливом мислення і досвіду людей. Однією з перших класифікацій стало розділення на **приватний і публічний гумор**. Якщо в публічному просторі існували чіткі межі дозволеного, то приватно корейці дозволяли собі жарти на чутливі соціальні теми, як-от критика політиків чи пародії на відомих осіб. Існує також **ситуативний і архетиповий гумор**: перший — про конкретні події, другий — про типово кумедні для корейців ситуації. Важливими є також **буддійський** та **даоський** гумор, що відображають відповідні філософські уявлення. Так само, гумор поділявся на

народний і елітарний — кожен зі своїми нормами і функціями. Нарешті, істотним є поділ за місцем дії: **урбаністичний** гумор і **сільський**, де змінювались як персонажі, так і тематика жартів [Нап, с.69].

2.2. Основні теми та мотиви корейського гумору: відображення цінностей та традицій

У попередньому підпункті було описано чинники, що вплинули на формування гумору ще в минулі століття. Багато з них досі залишаються актуальними, знаходячи своє відображення у сучасних тематиках корейських жартів. Корея, під сильним впливом конфуціанства, і досі надає великого значення колективізму, патріархату та ієрархії в різних сферах життя: від робочих відносин до сімейних зв'язків. В цьому контексті міжособистісні стосунки часто виходять на перший план у гуморі, адже комедія слугує не лише розвагою, а й способом згладити соціальні суперечності, зміцнити згуртованість та створити спільність між людьми — що особливо важливо в корейському соціальному устрої. Часто корейський гумор перебільшує, висміює та руйнує усталені уявлення про соціальний стрій, підкреслюючи абсурдність та комічність повсякденних ситуацій, які виникають унаслідок жорстких соціальних норм.

Найпоширенішою темою є родина і традиційні ролі, закріплені в сімейній і суспільній ієрархії. Це яскраво простежується у популярних телешоу, таких як «*Running Man*» чи «*Gag Concert*», де багато жартів сконцентровані саме на цих аспектах. Часто порушуються проблеми успішності дітей у школі — одержимість високими оцінками, підготовкою до національного іспиту CSAT (수능) та вступом до престижних університетів. Окрім цього, гостро висвітлюються відносини між чоловіком і дружиною, а також їхні взаємини з

батьками, що часто супроводжуються конфліктом поколінь та непорозуміннями. Саме це протистояння поколінь і служить ефективним майданчиком для гумору, який допомагає розрядити напругу, що накопичується у корейських сім'ях.

Яскравим прикладом гумору, пов'язаного з родинними зв'язками, є драма *“Відповідь 1988”*, де сімейні стосунки й ієрархія, а також повага до старших (концепція “**효**”, хьо) займають провідне місце. Недолугі сварки, змішання застарілої лексики з діалектизмами дорослих героїв подаються у комедійному ключі, водночас викликаючи і сміх, і щире зворушення. Такий гумор не лише розважає, а й слугує засобом глибшого розуміння традиційних цінностей та проблем, притаманних корейській родині.

Темою, що часто постає в гумористичних сюжетах, є також робота, перевтома та ієрархічні стосунки в офісі. Для багатьох корейців це — спосіб відпустити накопичений стрес, а також рефлексія над суворими умовами праці. Прикладом є популярна в інтернеті комедійна пісня актора Лі Ігьона *“칼퇴근”* (буквально *“Йти з роботи вчасно”*). У ній звучать почуття втомленого працівника, який прагне піти додому, але змушений залишатися через жорстку корпоративну ієрархію, де нижчі за рангом можуть йти лише після того, як роботу закінчать керівники. В пісні герой жаліється, що менеджери не помічають натяків та не враховують його стан: *“사장 부장 과장님 다 퇴근하세요... 눈치 보여요!”* (*“Директоре, голово, менеджере, йдіть додому вже... Майте трішки такту!”*). Цей гумор виражає приховані конфлікти та напруження, притаманні корейському робочому середовищу [Інтернет джерело].

Ще однією значущою темою є гендерні ролі та їх переосмислення у сучасному корейському суспільстві. Гумор часто використовується для руйнування стереотипів, пов'язаних із традиційним уявленням про жіночність і чоловічість. Це особливо помітно в популярних драмах, таких як *“Силачка До*

Бонсун” (2016) та “*Фея важкої атлетики Кім Бокджу*” (2016). Обидві героїні володіють значною фізичною та моральною силою, що контрастує з традиційними ролями жінок у Кореї. Водночас, попри свою незалежність і силу, вони все ще прагнуть підтримки та захисту з боку партнерів, що підкреслює складність і багатогранність сучасної жіночої ідентичності в корейському суспільстві. Ця напруга між традицією і сучасністю часто стає джерелом гумору, що дозволяє глядачам переосмислити існуючі уявлення і одночасно розважитися.

2.3. Мовні засоби вираження гумору в корейській мові

Завдяки багатозначності лексики, а також різноманіттю ідіом і фразеологізмів, корейська мова відкриває широкі можливості для багатогранного використання мовних засобів задля створення комічного ефекту. Мовний гумор у корейській нерідко ґрунтується на тонкій грі зі значеннями слів, що дозволяє одночасно передати кілька сенсів і викликати посмішку або сміх.

Перш за все варто згадати омоніми (언어유희), які найяскравіше демонструють різноманітність і багатозначність корейської лексики. Один із найпопулярніших виразів — "배가 아파요", який може означати як "болить живіт", так і "болить човен", залежно від контексту. Така двозначність часто стає основою для жартів, де комічність виникає саме через несподівану зміну сенсу.

Ідіоми та фразеологізми в корейській мові також часто використовуються для надання мовленню гумористичного забарвлення. Як і в будь-якій іншій мові, володіння такими стійкими виразами не лише збагачує лексикон, а й демонструє загальну ерудованість та здатність підтримати розмову без конфузів. Деякі яскраві приклади часто вживаних фразеологізмів:

- "개구리 올챙이 적 생각 못 한다" — дослівно: "Жаба не пам'ятає, коли була пуголовком". Ця фраза означає, що людина забула своє скромне походження, забула, якою вона була раніше.
- "소 잃고 외양간 고친다" — дослівно: "Ремонтувати стайню після втечі корови". В українській мові це можна порівняти з приказкою "На переправі коней не міняють", що означає марність певних дій, якщо вони зроблені надто пізно. [Інтернет джерело]

Сарказм та іронія є важливими прийомами в корейському гуморі, подібно до українського. Вони часто використовуються для створення комічних ситуацій і насмішок, особливо у близьких міжособистісних стосунках. Серед молодого покоління популярними стали такі фрази:

- 참 잘 됐다 — "Хороша робота"
- 빵 터지네 — "Дуже весело"
- 정말 대단하네요! — дослівно "Дійсно вражаюче!" [Інтернет джерело]

Хоч на перший погляд це й виглядає як щира похвала, в залежності від тону, інтонації та контексту такі вислови можуть звучати цілком саркастично, що додає гумористичного забарвлення розмові.

В інтернет-середовищі широку популярність здобули меми, які базуються на графічній грі зі словами — заміні складів для утворення схожих за виглядом, але з комічним підтекстом слів. Корейською це явище має назву 야민정음. Наприклад, часто можна побачити "댕댕이" замість "멍멍이" — обидва слова означають "собака", але перше є жартівливим варіантом, що підкреслює дружній і веселий настрій.

Якщо заглибитися у мовну сторону цього явища, можна виділити кілька груп таких трансформацій:

- Заміна ㄱ на ㄴ: 박근혜 (Пак Гінхе — колишня президентка Кореї) стає 박근혜;
- Заміна ㄲ на ㅋ в кінці складу: 유재석 (Ю Джесок — комедіант) перетворюється на 유재석;
- Заміна ㄱ на ㅍ: 광주 (Кванджу, місто) — 광주;
- Заміна ㄷ на ㅁ: 대전광역시 (Метрополіс Теджон) — 대전광역시;
- Заміна ㅁ на ㅂ: 명곡 (відомий музичний твір) — 명곡;
- Заміна ㄱ на ㅋ: 귀엽다 (милий) — 귀엽다;
- Заміна ㅏ+ㅑ на ㅓ, як останню приголосну в складі: 세종대왕 — 세종대왕;
- Заміна ханджа 長 (장) на склад ㅊ та інші, за схожістю ієрогліфів з корейськими складами: 김장훈 — 김장훈 (де також замінено ханджа 金 (김) на 김 через їхню схожість);
- Перевертання фрази на 180 градусів: 폭풍눈물 (розплакатись) — 눈물풍폭;
- Перевертання складів на 90 градусів: 비버 — 뽀뽀, 뽀뽀;

- Складання кількох знаків в один: ㅏ ㅓ ㅑ (오우야 — вигук) — ㅍㅑ.

[Інтернет джерело]

Такі трансформації є свого роду інтернет-сленгом і відображають сучасні тенденції в корейському гуморі, створюючи додатковий шар значень і комічний ефект завдяки грі зі звуками та написанням.

Корейці також часто використовують у мовленні гумористичні метафори, що мають глибокий культурний підтекст:

- "닭 쫓던 개 지붕 쳐다본다" — дослівно: "Собака, що гнався за куркою, дивиться на дах". Значення — відчуття розчарування після втрати чогось бажаного.
- "호랑이도 제 말 하면 온다" — дослівно: "Навіть тигр з'явиться, якщо про нього говорити". Значення — про когось говориш, і він одразу з'являється, аналог відомого українського "Ліс рубай — тріски летять".

Словесні каламбури — один із найпоширеніших мовних прийомів серед корейців, особливо в так званих "батьківських" жартів. Цей гумор знову ж таки базується на омонімії та багатозначності слів. Наприклад:

- "사과" може означати і "яблуко", і "вибачення". Жарт звучить так: "Що найвибачливіше серед фруктів? — 사과!"
- "오년" — поєднання "오" (п'ять) і "년" (рік), що за звучанням нагадує слово "цибуля" (onion). Жарт: "Що таке п'ятирічна цибуля? — 오년!"

[Інтернет джерело]

Наостанок, варто згадати сталих гумористичних фраз, які міцно закріпилися в корейському суспільстві, менталітеті і щоденному спілкуванні.

Хоч це й не мовні прийоми у вузькому розумінні, вони є невід’ємною частиною культурного гумору і можуть бути незрозумілими без відповідного соціокультурного контексту. Приклади таких виразів:

- "배고파 죽겠다" — дослівно: “Я такий голодний, що можу померти”.

Використовується для підкреслення сильного голоду з гумористичним відтінком.

- "엄마야 눈이 없다" — дослівно: “Ой, у мене немає очей”. Вживається, коли щось не помітили або пропустили. [Інтернет джерело]

З наведених прикладів видно, що корейці часто застосовують панмаль — неформальний стиль мовлення, зумисне коверкання граматичних форм ввічливості та спрощення граматики. Це надає фразам і словам ще більшого комічного відтінку, оскільки створює враження близькості і невимушеності у спілкуванні між співрозмовниками.

Висновки до другого розділу

Підсумовуючи, можна стверджувати, що гумор у Кореї має давню та багатогранну історію, тісно пов'язану з культурними, соціальними та історичними факторами. Його формування значною мірою визначалося впливом сусідніх країн, військовими конфліктами, традиційними віруваннями та особливостями суспільного устрою. Спершу гумор існував переважно в усній творчості, пов'язаній із різними народними віруваннями, а згодом трансформувався у письмові жанри, що стало можливим завдяки винайденню хангилю — унікальної корейської абетки, яка відкрила доступ до літературної творчості рідною мовою. Так, одним із перших письмових гумористичних творів стала збірка епохи Чосон **고금소총** (Когимсочон), яка містить різноманітні сатиричні історії.

Відомими формами гумористичного мистецтва є традиційні жанри **탈춤** (танець у масках) та пансорі — музично-театральний жанр. У **탈춤** відчутно проявляється сатирична іронія щодо соціальної ієрархії, зокрема критика знаті **양반**. У цих жанрах активно використовуються мовні прийоми та гра слів, що надає виступам колориту і глибини, дозволяючи розкривати соціальні проблеми через гумор. Пансорі, спершу призначений для простолюду з більшою свободою слова, згодом зазнав цензури від шляхти, що обмежило тематику, але не знищило популярності жанру. Корейський гумор у традиційних формах зберігся і під час складних історичних періодів, таких як японська окупація, а його риси можна знайти й у сучасних проявах, хоч і в дещо трансформованому вигляді.

Особливістю корейського гумору є чіткий поділ на публічний і приватний, що позначається на виборі тематики та стилістичних засобів жартів. Конфуціанство, патріархальна ієрархія в сім'ї та сформоване світосприйняття й

досі впливають на характер і теми гумористичних текстів. Аналіз сучасних ЗМІ — дорам, комедійних шоу типу «Gag Concert» — показує, що основні теми корейського гумору стосуються сімейних відносин, навчання дітей, поколінних конфліктів, а також робочого життя, де відображаються проблеми трудоголізму та перевтоми. Окрім того, у комедійних сюжетах нерідко зображуються гендерні стереотипи, які руйнуються, демонструючи зростаючу роль жінок у суспільстві.

Для посилення комічного ефекту в корейському гуморі активно використовуються різноманітні мовні засоби. Завдяки багатозначності лексики, омонімії, каламбурах, ідіомах та фразеологізмах корейська мова відкриває широке поле для словесної гри. Дослідження сучасних медійних джерел, включно з інтернет-мемами, демонструє застосування унікального прийому 야민정음 — свідомих заміन літер і складів у словах, що створює ефект абсурдності і викликає сміх. Цей прийом став своєрідним інтернет-сленгом і сучасним проявом мовної творчості.

Важливим також є спрощення граматичних конструкцій і застосування неформальних стилів мовлення (панмаль), що надає виразам більшої близькості, невимушеності й комічності. Така лінгвістична легкість сприяє швидкому сприйняттю жартів і посиленню ефекту гумору у спілкуванні.

Отже, гумор у Кореї — це не лише розвага, а складний культурний феномен, який відображає історичні події, соціальні структури, менталітет і мовні особливості нації. Розуміння цих мовних та культурних засобів допомагає краще пізнати не лише корейський гумор, а й саму корейську культуру загалом.

РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ КОРЕЙСЬКОГО ГУМОРУ У ЗМІ ТА ПОПУЛЯРНІЙ КУЛЬТУРІ

3.1. Аналіз гумористичних елементів у корейських телевізійних шоу (на прикладі шоу «*Gag Concert*»)

«*Gag Concert*» — популярне гумористичне шоу, що уже протягом багатьох років транслюється на телеканалі KBS. Завдяки різноманіттю рубрик та тем, котрі піднімаються у скетчах, це шоу є ідеальним представником корейського гумору для аналізу.

Перша рубрика скетчів, котра варта розгляду — це "아무 말 대잔치" (буквально: «фестиваль будь-яких слів»). Сама назва говорить сама за себе — учасники скетчу навмисно говорять різноманітні безглузді речі та нісенітниці, котрі через абсурд викликають сміх. Розглянемо детальніше випуск 20 січня 2018 року.

Серед комічних прийомів, присутніх тут, варто виділити загальний нонсенс. Наприклад, перший персонаж з'являється та говорить фразу «저 여자친구는 바로 여러분» (“Моя дівчина — це ви всі”). Тут перевертається особисте та загальне, сама фраза комічна та немає сенсу, що виглядає гумористично.

Також з'являється героїня, котра грає на традиційному інструменті. Комічним виявляється те, що вона співає: «만나면 좋은...». Тут простежується уже соціокультурний елемент, оскільки згодом її перебивають, тому що це — початок слогану каналу MBC — конкурента KBS, де транслюється передача. Далі ведучі говорять фразу: «KBS가 무슨 약자? 김부선 나옴» — KBS

(телеканал) пародійно тлумачать як «*김부선 나눔*» («*Кім Бусон з'являється*»), що звучить схоже. Тут можемо простежити каламбур та гру слів, котра теж має культурний підтекст.

Загальної комічності, окрім самих учасників скетчу, додають також ведучі та їх коментарі. Наприклад: «*남의 집밥이 최고입니다*» («*Домашня їжа з чужого дому — найкраща*») — що є парадоксом, зламом логіки. Можемо простежити невідповідність “скриптів”, оскільки зазвичай навпаки — хвалять домашню їжу. Цей коментар було додано після міні сцени, де чоловік, спробувавши страву дружини, збрехав, що йому смачно. Загалом, скетч “фестиваль будь-яких слів” висміює людей, які говорять, аби говорити, що переходить межу та стає нісенітницею. Також тут помітні відсилки на суспільні теми, такі як відносини чоловіка та дружини. Присутня сцена сварки, де чоловік у спорядженні для занять теквондо приходить додому і створюється комічний ефект, оскільки це наче захист від того, аби дружина його не сильно вдарила через те, що чоловік прийшов пізно. Акцент даного скетчу — на словесній складовій. [Інтернет джерело]

Наступний тип скетчів — це «*연기돌*» (“Актор — айдол”). Даний тип сценок — типовий приклад пародії та стереотипізації акторів, особливо початківців, їхніх амбіцій та складнощів індустрії, а також надмірно драматичне ставлення до мистецтва. В даній роботі буде проаналізовано саме випуск 3 червня 2017 року.

Тут на кастинг до фільму приходять різноманітні кандидати. Першою з них є “голлівудська” акторка *오나미*. Одразу з початку виникає гумористичний ефект, оскільки вона щоразу представляє себе певною інтонацією «*홀리우드 배우 오나미예요. 오 ~ 오*» (“Голлівудська акторка О Намі, Ооо”), змушуючи

глядача сміятись. Більше того, важливою є візуальна складова, тому що у кожному скетчі вона з'являється в різних абсурдних кумедних костюмах, тут — Ельза із мультфільму “Холодне серце”. Її одразу хочуть дискваліфікувати з конкурсу, однак акторка все рівно продовжує, що викликає ефект невідповідності “скрипту” та згодом сміх.

Тут присутній мовний прийом за рахунок вживання загальноприйнятої кумедної фрази *"궁금하면 500원"* (“цікаво? заплати 500 вон”), що є пародією на меркантильність в корейському суспільстві. Продовжуючи, варто згадати жаргон та пародію на “молодіжний” сленг із використанням так званого “конгліша” (суміші корейської та англійської). Наприклад: *"오케이~"*, *"큐~"*, *"컷!"* — використання англіцизмів у театральному контексті.

"리얼이야!" — англ. “real”, але вкорінене в корейській як сленг для «справжнє», «реалістичне». Більше того, тут використовується мовний контраст, а саме актори поєднують формальний та неформальний стиль мови, що враховуючи корейський контекст, стає кумедним у певних ситуаціях.

"연기인생 40년" — формальність + надмірне самовираження.

"이리 와 인마!", "야 인마!" — різкий сленг, контраст до високого тону деяких сцен. У даному випуску цієї рубрики скетчів також присутня пародія на типових ворожок *점집 아주머니*, котрі обманюють людей. Задля того, аби краще зобразити їх, використовуються шаблонні фрази та “скрипти” поведінки.
[Інтернет джерело]

Наступною рубрикою, вартою уваги, є скетчі «*나는 킬러다*» (“Я — кіллер”). Ці сценки — типовий та яскравий приклад класичного корейського

гумору в стилі **슬랩스틱 개그** (слепстік гег — тобто фізичний гумор) з додаванням пародії, мовних і візуальних ігор. Конкретно у випуску за 25 квітня 2015 року, слепстік гег зображено наступним чином: постійні падіння, проливання їжі/напоїв; довгий ніж, який фізично неможливо використовувати; спроба обпекти супротивника гарячою їжею.

Загалом, гумор побудований на іронії та пародії над “кілерами”, котрих було найнято, аби вбити високопоставлену людину. Здавалося б, кожна зі сцен починається серйозно та небезпечно для жертви, однак все провалюється через звичайні побутові випадковості, дурощі та неумілості кілерів. Комічності додає надто серйозна фонова музика під час виходу акторів. Це створює контраст між очікуванням та реальністю.

Мовними прийомами тут виступають:

- багатозначність фраз ("**기분 탓입니다**" – «вам здається» — як універсальна відповідь на провали);
- перебільшення та іронія (наприклад, 1.600만 원 = 1.6 мільйона вон за зіпсований одяг);
- гра з "прямим значенням" фраз (наприклад, "**들어갑니다**" – "входжу" — сказано перед фехтуванням, що виглядає безглуздо).

Також тут можна виділити комічне повторення: фраза «**실패다**» (провал) повторюється після кожної сцени; «**기분 탓입니다**» – як пояснення всього незрозумілого або провального, повторюється щоразу, як пан питає свого секретаря, коли стається щось дивне.

Як уже було згадано, в даному типі комедійних сценок важливу роль відіграє візуальна складова. Особливо це помітно в сценах із кілером-новачком.

В даному випуску він намагався виконати свою місію завдяки надміру великій та явно очевидній бомбі, котра ніби то мала бути таймером. Тут одразу потенційна жертва викриває плани і новачок, скорчивши кумедну гримасу, покидає сцену [Інтернет джерело].

Наступним пародійним типом скетчів є рубрика “Veteran”. Названа ця рубрика на честь однойменного фільму і загалом є комічним зображенням фільмів кримінального жанру та їх супроводжуючих складових.

Тут візуальна частина теж є надзвичайно важливою, оскільки на ній власне і базуються скетчі. Новачку доручено керувати звуковим супроводом сцен і через конфузи у вигляді чи то звуку із запізненням, чи то взагалі не того звуку, герої роблять різного роду дивні та “невідповідні” дії. Тут можемо знову виділити присутність фізичної комедії слепстік гег.

Аналізуючи випуск 3 жовтня 2015 року, серед мовних прийомів даної сцени можемо помітити:

Формально-книжкову мову в абсурдних ситуаціях, наприклад: “*죄는 짓/지 말고 삽시다*” — “*Давайте жити не порушуючи закон*”. Це виглядає штучно, оскільки сказано з напускним пафосом в комічній ситуації.

Стандартне повторення фраз, для посилення ефекту, наприклад,

“*잘 지내셨어요?*” — “*Ви добре поживали?*” — повторюється тричі поспіль, абсурдно розтягує банальне вітання.

Фальшиве використання англіцизмів: “*스멜 (Smell)*” — замість “аромат вина” герой комічно використовує слово “Smell” як ніби “фахівець з дегустації”. Це гра на модному в Кореї псевдоанглійському вживанні слів, яка звучить смішно у надто драматичному контексті.

Щодо культурних особливостей, то тут, окрім загального висміювання кримінальних історій та їх драматичної пародії, можна виділити:

Висміювання корпоративної культури та кланових зв'язків. Фрази на кшталт: *“김비서가 우리 쪽에 증언해줬네”* – *“Секретар Кім свідчив проти вас”* — застосовані для пародії на типову історію зрад усередині великих компаній, що є улюбленою темою корейських дорам і фільмів.

Корейську манеру показної ввічливості: Персонажі звертаються з надмірною повагою, що робить ситуацію ще смішнішою: *“앞으 시쵸, 임사장님”* – *“Присідайте, пане директоре”* — в момент, коли йому загрожує арешт.

Критику менталітету “честь перш за все”, оскільки персонажі намагаються поводитись “по правилах”, проте їхня гідність руйнується смішними неочікуваними побутовими ситуаціями, наприклад як розбита пляшка вина тощо. Тут іронічно зображено культуру показної “чон” *명예* (честі) [Інтернет джерело].

Наприкінці варто оглянути групу скетчів *“대화가 필요해”* (“Потрібен діалог”). Ця група сценок є прикладом сімейного гумору про корейців, їхній конфлікт поколінь, непорозумінь між членами родини та загалом соціальних реаліях. Тут теж присутні сатира, іронія, дивовижна гра слів та комедія над стандартним сімейним устроєм.

Аналізуючи випуск 1 червня 2019 року, перший прийом, котрий можна помітити — це повторення та іронія. Наприклад, сцена з оцінками сина:

“일단 공부를 못 한다” – *“Він просто погано вчиться”* — повторюється декілька разів із різними коментарями.

Далі у діалогах між батьком та сином є перебільшення, наприклад:

“부곡하와이... 내가 거기 갈 때가 있었어” – “Бугок Гаваї... Я колись там був” — це перебільшення через відсилку на не зовсім популярний курорт, що комічно відрізняється від справжніх Гаваїв.

Також присутня пара слів із подвійним значенням, наприклад:

“집안 망신 시키지 마라!” — “Не ганьби сім'ю!” — що є класичним корейським висловом та улюбленою фразою в багатьох родинах, додатково підсилює конфлікт та комедію.

Інші слова та фрази є важливими для передачі соціокультурного контексту, де поєднуються традиції та сучасність [Інтернет джерело].

Таким чином, шоу «*Gag Concert*» демонструє багатогранність корейського гумору через поєднання словесних та візуальних прийомів, культурних відсилок, соціальної сатири та традиційних мотивів, надаючи унікальний матеріал для дослідження сучасних комедійних тенденцій в Південній Кореї.

3.2. Особливості гумору в корейських серіалах

Корейські серіали, або більш відомі як дорами, є також джерелом гумору. Там жарти та комедія використовуються не лише для розваги, а й для висміювання консервативних соціальних норм, а також як інструмент впливу на аудиторію — спосіб донести важливі теми.

Як і в шоу, в дорамах слепстік гег гумор є популярним прийомом і способом розсмішити глядача, особливо в ромкомах. Прикладом є дорама “Силачка До Бонсун” 2017 року. Героїня, котра мила та маленька на вигляд, насправді має надзвичайну фізичну силу, що створює контраст і абсурд. В одній

зі сцен вона говорить *“나 너 진짜 한 손가락으로도 때릴 수 있어.”* (“Я можу вдарити тебе навіть одним пальцем.”). Тут ми помічаємо невідповідність стандартним соціальним нормам та скриптам [Інтернет джерело].

Гра слів у дорамах теж присутня. Наприклад, в серіалі “Вітаємо у Вайкікі” (2018) один із героїв називає дівчину *“된장녀냐”* (“Твенджанньо”), що буквально означає «дівчина, яка їсть пасту тьонжан» (соєва паста), але в сучасному сленгу — це зневажливе прізвисько для дівчини, яка поводить себе показово гламурно, не маючи реальних коштів. Герой вживає це не подумавши, сплутавши жаргон із потрібною лексикою, чим викликає сміх у глядача. Також помітна культурна лакуна, адже вжито назву традиційної корейської страви, що при перекладі вимагатиме щонайменше якісної адаптації для реципієнтів [Інтернет джерело].

Самопародія та руйнування четвертої стіни також часто зустрічаються в сценах корейських дорам. Наприклад, в серіалі “Клітини Юмі” думки головної героїні показуються у вигляді анімаційних персонажів, які часто перебільшують ситуацію, роблячи її серйознішою, ніж є насправді, що створює комічний ефект [Інтернет джерело].

Часто можна почути і побачити, як персонажі ламають четверту стіну. Зокрема, в драмі “Звук твого серця” (2016), коли ситуація набула абсурдного характеру, в першому епізоді Чо Сок говорить *“이건 드라마에서나 나올 법한 상황이야.”* (“Це ситуація як із серіалу.”). Загалом усе зрозуміло, однак тут мається на увазі контекст саме корейського кіно та типових для нього ситуацій, що відрізняються від типового західного кінематографу [Інтернет джерело].

У серіалі “Моє айді — красуня з Каннаму” (2018) можна помітити каламбури, побудовані на конгліші (корейській англійській). Наприклад, у 3-му епізоді звучить фраза *“헬스장 가서 ‘헬’만 하고 왔어”* (“Пішла у спортзал (health), а отримала лише пекло (hell).”) від персонажки Кан Міре. Враховуючи

характерний корейський акцент та недолугість, невлучність вживання англійських слів у даному контексті звучить дуже кумедно [Інтернет джерело].

Загалом, багато гумору, використаного в корейських драмах, можна зрозуміти через глобалізацію та поширення корейської культури у світі. Проте варто звернути увагу на деякі культурні та мовні особливості, щоб передати весь спектр жартів і корейських реалій у дорамах.

Часто для відображення колориту місцевості та самих персонажів використовуються діалекти як засіб комічного ефекту. Це можна помітити в ситуаціях, коли, наприклад, персонаж із провінції пристосовується до життя в Сеулі, однак інколи ненароком у нього проскакують “докази його походження” у вигляді 사투리 (діалекту) в неочікуваних або стресових ситуаціях.

3.3. Рецепція корейського гумору іноземною аудиторією: переклад та труднощі стратегії адаптації

На поширення корейської культури в різних сферах значною мірою вплинуло таке культурне явище, як Халлю (한류), або “Корейська хвиля”. Це явище розпочалося ще в кінці 90-х років минулого століття, збігаючись у часі з економічним піднесенням Південної Кореї. Важливу роль у цьому відіграв уряд країни, зокрема Міністерство культури та спорту, що активно популяризувало корейські драми, музику та інші культурні феномени, у тому числі серед самих корейців. Згодом корейська культура стала відомою у світі завдяки своїй унікальності та багатогранності. Особливо зараз, завдяки розвитку технологій і стрімінгових сервісів, таких як Viki, Netflix тощо, корейські комедійні дорами набули ще більшої популярності.

У зв’язку з такою масштабною популярністю продуктів корейського медіа постає питання: як сприймає гумор цих творів іноземна аудиторія, яка не знайома

з культурою країни або знайома лише поверхнево, здебільшого завдяки самим медіа? «Багато питань, що стосуються культурних відмінностей у звичках, смаках і традиціях використання гумору, все ще залишаються невивченими, незважаючи на їхню важливість для розуміння, оцінки та обміну гумором. Це особливо актуально, коли йдеться про подолання розриву між Заходом і Сходом» [Milner Davis 2022, с.2].

Корейський гумор, як один із яскравих представників азійського гумору, часто є концептуальним, образним та іноді хаотичним, на відміну від більш прямого західного гумору. Через це культурні відмінності можуть ускладнювати якісне сприйняття різних видів жартів.

На рецепцію гумору іноземною аудиторією впливають різні чинники: релевантність жартів, соціокультурний досвід і контекст адресантів, а також мовна компетенція. «...культурна проблема може стати етичною або навіть політичною. Перекладач може зіткнутися з тим, що не знатиме або не зрозуміє, що це культурно “неадекватний” гумор» [Болотнікова 2020, с.1].

Повертаючись до традиційного корейського гумору, без базових знань мови та культурного контексту реципієнту буде важко вловити всю гру слів у **탈춤**, а також зрозуміти, про кого йдеться і чому так не люблять цю людину — **양반**, без усвідомлення, що це — корейська шляхта. Навіть посилання на назви скетчів, таких як “Veteran”, лишається незрозумілим без попереднього вивчення культури країни. Через особливості корейської мови і велику кількість стилів ввічливості жарту, що базуються на таких каламбурах, важко сприймаються іноземною, особливо західною, аудиторією, де немає подібних мовних норм.

Система стилів ввічливості в корейській мові є складною, тому одним із головних завдань перекладача є її розбір і досконале оволодіння цими стилями. Існує також багато лакун — слів і понять, притаманних корейській культурі, але

відсутніх в інших, наприклад власні назви ("부곡하와이") тощо, які необхідно якісно передати реципієнту.

Що стосується стратегій перекладу, насамперед можна виділити транскрипцію та транслітерацію як основні перекладацькі трансформації. Не завжди вдається адаптувати лакуни чітко і без втрат сенсу, тому іноді їх варто залишити як є. Як один із варіантів адаптації можливе уникнення: тоді лакуни або ж увесь жарт пояснюють у виносках книги або субтитрах. Локалізація — ще один прийом, який може застосовуватися, якщо в іншій культурі існує еквівалент, що не змінить зміст гумористичного тексту. Наприклад, корейський південний діалект можна передати українським галицьким чи іншим західним діалектом, щоб відтворити атмосферу. Корейське шоу “전국 노래자랑”, яке використане як референс у скетчі “Потрібен діалог”, можна замінити на український “Голос країни” або “Україна має талант”. Уникнення теж можливе, якщо попередні способи перекладу важко реалізувати.

«Перекладати гумор — це і мистецтво, і наука. Це вимагає лінгвістичних навичок, культурної чутливості та трішки креативності, щоб подолати прірву сміху між культурами. Гумор не завжди добре поширюється, але з продуманою адаптацією він може об’єднувати людей через мови та кордони» [Інтернет джерело].

Висновки до третього розділу

Підсумовуючи викладене та проаналізувавши корейські медіапродукти, досліджені в Розділі 3, зокрема шоу «*Gag concert*» та кілька найпопулярніших дорам, можна констатувати, що в них реалізовані всі мовні прийоми, описані в Розділі 2. У скетчах «*Gag concert*» було виявлено численні омонімічні вирази, гру слів, а також ефект повторення фраз. Аналогічні прийоми, а також комічне використання конгліша, помітні й у корейських серіалах. Загалом гумор у комедійних шоу та дорамах цього жанру демонструє значну подібність. Важливу роль відіграє слепстік гег — фізичний і візуальний гумор, який додає додаткової абсурдності й комедійності обом форматам.

Щодо культурного контексту, у «*Gag concert*» простежуються пародійні мотиви, сімейний гумор та алюзії на популярні корейські медіапродукти, зокрема фільм *Veteran*. Також відбиваються традиційні корейські цінності, такі як сімейна честь і збереження обличчя. Аналогічні мотиви виявляються і в дорамах, що підтверджується, зокрема, використанням назв традиційних корейських страв.

Отже, екзотичність, мовна й культурна специфіка корейського гумору потребують ретельної та професійної адаптації для сприйняття іноземною аудиторією. Завдяки феномену халлю корейська культура, зокрема комедійний жанр, здобула широку популярність за межами країни. У цьому зв'язку було розглянуто оптимальні стратегії перекладу й адаптації корейських жартів, а також проблеми, які виникають під час цього процесу. Встановлено, що прямий переклад іноді можливий, однак переважно необхідно вдаватися до локалізації або уникнення певних культурно специфічних елементів із подальшим їх поясненням у вигляді виносок чи субтитрів. Така необхідність зумовлена наявністю численних культурних лакун — понять, притаманних корейській мові та культурі, але відсутніх в українському мовному просторі. Для збереження

семантики відповідних лексем і гумористичних ефектів перекладачі часто застосовують транслітерацію або транскрипцію.

ВИСНОВКИ

На завершення варто підкреслити, що корейський гумор є актуальною темою в перекладознавстві, особливо в контексті зростаючої популярності корейської культури у світі.

Розділ 1 присвячений теоретичним аспектам гумору, де було досліджено його лінгвістичні та культурні характеристики. Було визначено, що гумор — це текст, який містить шість ключових аспектів загальної вербальної теорії гумору, зокрема елемент невідповідності скрипта. З культурної точки зору гумор — це лінгвістичний феномен, зрозумілий і релевантний для певної групи людей із спільним соціокультурним досвідом. Аналіз різних наукових класифікацій гумору підтвердив його багатовимірність: лінгвістично гумор проявляється через мовні ігри, каламбури, іронію, сарказм, гіперболізацію та гротеск; культурно — як афіліативний, самопідтримуючий, самознищуючий та агресивний феномен; ситуативно — через поведінкові та комунікативні аспекти, засновані на теорії невідповідності скриптів. Таким чином, гумор є надзвичайно різноманітним явищем, що залежить від контексту і вимагає мінімального рівня мовної та культурної компетенції для його розуміння, особливо в міжнародному спілкуванні. У цьому контексті гумор виступає як потужний засіб соціальної інтеграції, сприяючи толерантності, розширенню світогляду і формуванню міжкультурного діалогу.

У **Розділі 2** було проаналізовано історичні та культурні передумови формування корейського гумору. Було встановлено, що його витoki пов'язані з конфуціанськими і буддійськими традиціями та колективістським типом суспільства, а також із специфічними історичними обставинами, зокрема періодом японської окупації, що сприяло появі гумору як способу соціальної рефлексії та спротиву. Спершу гумор існував у усній формі, потім трансформувався у письмові тексти та театральні вистави — наприклад, комічні

історії епохи Чосон (고금소총), танцювально-оповідальна вистава 탈춤 із сатирою на вищі соціальні верстви, а також мистецтво пансори, яке згодом обмежилося тематиками, пов'язаними зі знаттю. Було виокремлено приватний і публічний гумор, що відрізняються тематикою, героями та формою, що відображається і в сучасних корейських гумористичних практиках. Серед сучасних тем гумору — сімейні конфлікти та розрив поколінь, акцент на успішності дітей у навчанні, ієрархія на роботі та проблема перевантаження, а також гендерні ролі і стереотипи, які часто руйнуються через позитивний образ сильних жінок у сучасних дорамах, таких як «Силачка До Бонсун» та «Фея важкої атлетики Кім Бокджу». Окремо було проаналізовано мовні засоби гумору, серед яких особливе місце займає омонімія, багатозначність слів, ідіоми та популярні інтернет-меми, що створюють простір для лінгвістичних ігор і комічних ефектів.

Розділ 3 зосереджений на практичному дослідженні гумору у сучасних корейських медіа, зокрема в гумористичних скетчах шоу «Gag concert» та в жанрі романтичної комедії (ромком). На прикладі окремих скетчів було проаналізовано різні види гумору: сімейний гумор і проблематику поколінь («대화가 필요해»), сарказм і пародію на індустрію кіно та серіали («Veteran», «연기돌»), фізичний гумор та сліпстик («나는 킬러다»). Особливої уваги заслуговує скетч «아무 말 대잔치» («Фестиваль будь-яких слів»), який демонструє можливості корейської мови у створенні гумористичних текстів через мовні алюзії та словесні ігри. Усі ці медіа продукти є яскравими прикладами лінгвокультурної складової, що адресована специфічній аудиторії.

З огляду на світовий вплив хвилі халлю, корейська культура і гумор отримали широку міжнародну популярність. Водночас особливості мови та культури створюють значні виклики для перекладачів і адаптаторів гумору. У дослідженні було розглянуто найбільш ефективні стратегії перекладу —

локалізацію, уникнення, транслітерацію та транскрипцію, а також використання виносок для пояснення культурних лакун. Ці підходи допомагають зменшити втрати в передачі гумористичного змісту і дозволяють ширшій аудиторії долучатися до корейської комедії.

Таким чином, результати роботи сприяють кращому розумінню лінгвокультурних особливостей корейського гумору і можуть стати корисними для подальших досліджень та практичної роботи перекладачів, сприяючи більш повноцінному та адекватному відтворенню корейського гумору у міжнародному контексті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Болотнікова А. Лінгвокультурологічні аспекти міжкультурної комунікації. URL: <https://naub.oa.edu.ua/linhvokulturna-harakterystyka-pere/>
2. Жугай В. Теорії гумору в філософському, психологічному та лінгвістичному дискурсі / Актуальні питання гуманітарних наук. – 2021 – Вип. 37, том 1.
3. Карачун Ю., Боян В. Англомовний гумор та особливості його перекладу українською мовою / Актуальні питання гуманітарних наук. – 2023. – Вип. 61, том 2.
4. Кобякова І.К., Столяренко В.М. Категоризація гумору: лінгвокультурні аспекти. *Вісник СумДУ. Серія “Філологія”*. № 1, 2008
5. Підгрушна О.Г. Специфіка перекладу гумору на межі англійської та української культур / *Science and Education a New Dimension. Philology*, III(10), Вип. 47 – 2015.
6. Шевчук О. Аналіз мовних засобів, які створюють ефект комічного у романі Ч. Діккенса «Посмертні записки піквікського клубу» / *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. № 57, 2022.
7. Attardo, S. *Linguistic Theories of Humor*, 1994.
8. Attardo, S. *The Linguistics of Humor*, 2020

9. Contributors to Wikipedia projects. Arbitrariness — Wikipedia. Wikipedia, the free encyclopedia. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Gogeuumsochong>

10. Contributors to Wikipedia projects. Arbitrariness — Wikipedia. Wikipedia, the free encyclopedia. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Yaminjeongeum>

11. Expressions of humor in Korean. URL: <https://cursa.app/en/page/expressions-of-humor-in-korean>

12. Han, S. Theoretical Analysis of the Humor in Korean Traditional Space. - [韓國造景學會誌、 Vol.32, No.2 - 2004.

13. Issakova, S. S., Kultanbayeva, N. K., Tukhtarova A. S., Zhetessova, Z. A. Z., Kartzhan, N. A. (2023). Linguocultural Analysis of Ethnic Stereotypes in Humorous Discourse: A Comparative Analysis. Eurasian Journal of Applied Linguistics, 9(3), 33-47.

14. KBS NEWS. URL: <https://n.news.naver.com/mnews/ranking/article/056/0011384038?ntype=RANKING&sid=001>

15. Kim, H., Plester B. To joke or not to joke? Politeness, power and the impact of tradition in Korean workplace humour / Milner Davis J. // Humour in Asian Cultures. Tradition and Context. – 2022.

16. Korean & Konglish Jokes That Everyone (Especially Dad) Will Love. URL: <https://www.90daykorean.com/korean-jokes/>

17. Krikmann A. Contemporary linguistic theories of humor / Folklore Electronic Journal of Folklore. Вып. 33 – 2006.

18. Kuipers, G. Good Humor, Bad Taste. A Sociology of the Joke, 2006.
19. McKenna L. 12 of the funniest Korean idioms. URL: <https://fluentinkorean.com/korean-idioms/>
20. Naver blog. URL: <https://blog.naver.com/livepoetry/222889009115>
21. Netflix Ukraine. URL: <https://www.netflix.com/ua/>
22. Oshima, K. Functions of Humor in Intercultural Communication and Educational Environments. In: Curtis, A., Sussex, R. (eds) Intercultural Communication in Asia: Education, Language and Values. Multilingual Education, vol 24. Springer, Cham. 2018.
23. Reddit. URL: https://www.reddit.com/r/korea/comments/151n1qo/korean_dad_joke_anyone_what_do_you_call_burnt_rice/
24. Rephrasely blog. The Challenges of Translating Humor Across Cultures. URL: <https://rephrasely.com/blog/challenges-translating-humor-across-cultures>
25. Sarcasm in Korean. URL: <https://www.90daykorean.com/sarcasm-in-korean/>
26. The Cambridge handbook of intercultural pragmatics, edited by Kecskes I. – 2023.
27. Translating Humor How Cultural Context Affects Comedy Across Languages. URL: <https://www.mltms.org/translating-humor-how-cultural-context-affects-comedy-across-languages/>

28. Youtube. Acting Idols 연기돌 [Gag Concert / 2017.06.03]. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=-tmcY11bMHk>
29. Youtube. Her | 헐 (Gag Concert / 2016.04.02). URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=5jaD8YdEbgw>
30. Youtube. I'm a Killer | 나는 킬러다 (Gag Concert / 2015.04.25). URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=XLw62Il5haY>
31. Youtube. [LEE YI KYUNG - Leave work on time] KPOP TV Show | M
COUNTDOWN 200220 EP.653. URL:
https://www.youtube.com/watch?v=XT2T_cifZf4
32. Youtube. Say Anything Festival | 아무 말 대잔치 [Gag Concert / 2018.01.20].
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7QBaHclVO78&t>
33. Youtube. Veteran | 베테랑 (Gag Concert / 2015.10.03). URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=5R7TtTnPsDw>
34. Youtube. We need to talk | 대화가 필요해 [Gag Concert / 2019.06.01]. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=YICKRfH5T0U>
35. 33 keys to decoding the Korean wave #22 Korean satire and humor. URL:
https://www.nyculturebeat.com/index.php?mid=Zoom&document_srl=410842

36. 50+ Funny Korean phrases and expressions every native knows. URL:
<https://hanguhouse.com/funny-korean-phrases/>
37. 구, 태운. "A Study on the "Gogeumsochong(古今笑叢)" -Focusing on
different versions and "Chondamhaei(村談解頤)"-. 『古今笑叢』 연구 -
이본 검토와 『村談解頤』 를 중심으로- (69). – 2019. 323–366.
38. 나무위키. URL:
<https://namu.wiki/w/%EA%B3%A0%EA%B8%88%EC%86%8C%EC%B4%9D>
39. 나무위키. URL: <https://namu.wiki/w/%ED%83%88%EC%B6%A4>
40. 나무위키. URL:
<https://namu.wiki/w/%ED%8C%90%EC%86%8C%EB%A6%AC>